

ชื่อวิจัย รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ และเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนยุคใหม่โรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์

โดย โรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์ ตำบลนาบงกัก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ

ปีที่ศึกษา 2566

บทคัดย่อ

มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) เพื่อสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนยุคใหม่โรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์ โดยมีการดำเนินการวิจัย 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคใหม่เพื่อสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และยกระดับคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์ ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคใหม่เพื่อสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และยกระดับคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์ ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคใหม่เพื่อสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และยกระดับคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์ ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคใหม่ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูทุกคนมีสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยครูทุกคนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกได้ทุกรายวิชา และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พร้อมทั้งได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน ครูเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ผู้เรียนได้อ่าน ได้เขียน ได้ตั้งคำถามและถามครู นักเรียนมีการอภิปรายร่วมกัน ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยครูคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

2. นักเรียนได้รับการเสริมพลังการเรียนรู้จากครูและเกิดพลังในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ โดยนักเรียนต่างมีเจตจำนง มุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ต่อยอดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นพลังการเรียนรู้จากภายในสู่ภายนอก เมื่อมีความรู้แล้วสร้างสรรค์ประโยชน์ให้กับสังคมตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน

3. ด้านคุณภาพของนักเรียนพบว่า

3.1 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ปีการศึกษา 2565 นักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป ร้อยละ 91.78

3.2 ผลการประเมินด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 90.97

3.3 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 96.53

3.4 นักเรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ได้ดี เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้เองหรือสร้างประสบการณ์ใหม่จากการเรียนรู้ นักเรียนสามารถกำกับการเรียนรู้และ

เกิดการเรียนรู้แบบนำตนเอง มีความสามารถในการคิด การตัดสินใจด้วยเหตุผล มีทักษะทางสังคมสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การโน้มน้าว การเจรจา การบริการ การสอนหรือฝึกผู้อื่น

4. ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน ต่างมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนยุคใหม่โรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์ ในระดับมากที่สุด

5. ครู นักเรียนมีผลงานเชิงประจักษ์ ดังนี้ ในปีการศึกษา 2565 เกิดผลงานเชิงประจักษ์ ดังนี้

- 1) โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับ 2 ดาว 2) โรงเรียนสถานศึกษาสีขาวระดับ เหรียญเงิน 3) โรงเรียนสถานศึกษาปลอดภัย 4) โรงเรียนวิถีพุทธ 5) รางวัลชนะเลิศการประกวดนวัตกรรมหลักสูตรด้านทุจริตระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- ด้านครู 1) ครูต้นแบบบูรณาการทักษะชีวิต รางวัล เหรียญเงินระดับภาค 2) ครูดีในดวงใจระดับจังหวัด 3) ครูสุดดี
- 4) รางวัลชนะเลิศผลการวิจัยในชั้นเรียนระดับสำนักงานเขต ด้านผู้เรียน 1) การแข่งขันการสร้างสรรค์ภาพด้วยการปะติด ป.1 – ป.3 รางวัล เหรียญทอง 2) การแข่งขันการสร้างสรรค์ภาพด้วยการปะติด ป.4 – ป.6 รางวัล เหรียญทอง 3) การสร้างสรรค์ภาพด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ ปฐมวัย รางวัล เหรียญทองแดง 4) การแข่งขันตอบปัญหาสุขศึกษา และพลศึกษา ป.1- ป.6 รางวัล เหรียญทองแดง และต่อเนื่องถึงปีการศึกษา 2566 ด้านโรงเรียน 1) โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับ 3 ดาว 2) โรงเรียนสถานศึกษาสีขาว ดำเนินการส่งระดับ เหรียญทอง 3) โรงเรียนสถานศึกษาปลอดภัย 4) โรงเรียนวิถีพุทธ ด้านครู ครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ด้านผู้เรียน 1) การแข่งขันการสร้างสรรค์ภาพด้วยการปะติด ป.1 – ป.3 รางวัล ชนะเลิศเหรียญทอง 2) การแข่งขันการสร้างสรรค์ภาพด้วยการปะติด ป.4 – ป.6 รางวัล ชนะเลิศเหรียญทอง 3) การแข่งขันการสร้างสรรค์ภาพด้วยการปะติด ป.4 – ป.6 รางวัล ชนะเลิศเหรียญทอง 4)การแข่งขันตอบปัญหาสุขศึกษา และพลศึกษา ป.1- ป.6 รางวัล ชนะเลิศเหรียญทอง 5) การแข่งขันเครื่องร่อน ประเภทร่อนนานปล่อยด้วยมือ ป.4-6 รางวัล ชนะเลิศเหรียญทอง 6) การแข่งขันเครื่องร่อน ประเภทร่อนนานยิงยาง ป.4-6 รางวัล ชนะเลิศเหรียญทอง 7) การประกวดโครงงานคุณธรรมระดับชั้น ป.4-6 รางวัล รองชนะเลิศอันดับ 1 เหรียญทอง 8) การแข่งขันการสร้าง Webpage ประเภท Web Editor ป.4-ป.6 รางวัล รองชนะเลิศอันดับ 1 เหรียญทอง 9) การแข่งขันสืบทอดร่องทอจำบพทอชายน ระดับชั้น ป.4-6 รางวัล รองชนะเลิศอันดับ 2 เหรียญทอง 10) การแข่งขันทักษะพื้นฐานด้านกีฬา(มวยสากลสมัครเล่น) ป.1-ป.6 รางวัล รองชนะเลิศอันดับ 2 เหรียญทอง

รายงานการดำเนินการวิจัย เรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนยุคใหม่โรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์

ผลการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ พบว่า **ระยะที่ 1** ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคใหม่เพื่อสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และยกระดับคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์ พบว่า สภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคใหม่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสภาพพึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความต้องการจำเป็น เรียงลำดับค่าที่มีค่า PNI modified สูงสุดไปถึงต่ำสุด ดังนี้ 1) ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน 2) ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) ด้านการเสริมสร้างพลังการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนยุคใหม่ 4) การบริหารชั้นเรียนเชิงรุก องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา และ 5) การวัดประเมินผล โดยมีผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนยุคใหม่ โรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์ พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนยุคใหม่โรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ มีองค์ประกอบ 4 ด้าน 1) ด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน มีตัวบ่งชี้จำนวน 20 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีตัวบ่งชี้จำนวน 9 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการเสริมสร้างพลังการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนยุคใหม่ มีจำนวนตัวบ่งชี้จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านการบริหารชั้นเรียนเชิงรุก มีตัวบ่งชี้จำนวน 25 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา และ 5) การวัดประเมินผล โดยมีผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนยุคใหม่ โรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์ พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนยุคใหม่ โรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์ ครูจำนวน 22 คน ผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนยุคใหม่ โรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนยุคใหม่ โรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์ พบว่า 1) ผลการสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนยุคใหม่ โรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนยุคใหม่ โรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์ ในด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน อยู่ในระดับดีเยี่ยม 3) ผลการสร้างพลังการเรียนรู้ เชิงสร้างสรรค์และเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนยุคใหม่ โรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์ ในด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน อยู่ในระดับดีเยี่ยม

ระยะ 4 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อสร้างพลังการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนยุคใหม่ โรงเรียนบ้านนาประชาสัมพันธ์มีความเหมาะสมโดยรวมมากที่สุด และครูมีการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคใหม่โดยรวมมากที่สุด